

21

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Tuomas Tuomi-Nikulan ym. valtuustoaloitteesta koskien matalan kynnyksen saunakulttuurin edistämistä Helsingin saarissa

HEL 2024-009119 T 00 00 03

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Aloitteessa ehdotetaan, että Helsingin kaupunki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa ja etsii paikkoja, minne saunoja voidaan rakentaa.

Helsingin saariston virkistyskäytön kehityksestä

Kaupunkiympäristölautakunta pitää kannatettavana, että saariston virkistyspalveluita kehitetään ja saarissa jo valmiiksi olevien saunarakennusten avaamista yleiseen virkistyskäyttöön edistetään. Yleisessä käytössä olevia saunoja toivotaan laajasti kaupunkilaisten keskuudessa. Esimerkiksi saunoihin liittyviä osallistuvan budjetoinnin hankeideoita esitetään ja äänestetään runsaasti. Menneillä ja kuluvalle osallistuvan budjetoinnin hankekausilla on kunnostettu saariston saunoja ja toteutetaan uusia saunoja ranta-alueille. Lisäksi käynnissä on kaksi muuta hanketta, joissa Helsingin kaupunki vuokraa saunatontit Hietalahdesta ja Seurasaaresta yritykselle tai yhdistykselle yleisen saunan rakentamista varten.

Helsingin kaupungin omistamien saarten ylläpidosta ja kehityksestä vastaavat sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala että kaupunkiympäristön toimiala. Lisäksi saaristossa on useita muita palveluja tuottavia tahoja. Liikuntapalvelukokonaisuus on yhdessä kaupunkiympäristön toimialan kanssa laatinut saarikortit ohjaamaan saarten kunnossapitoa, kehittämistä ja palvelutason määrittelyä. Sekä näissä saarikohtaisissa korteissa että vuonna 2021 valmistuneessa Helsingin itäisen saariston hoito- ja kehittämissuunnitelmassa on tunnistettu useita saaria, joissa saunatoiminta olisi mahdollista.

Saariston saunapalveluiden tuottaminen

Aloitteessa mainittu Pikku Leikosaari ei ole Helsingin kaupungin hallinnoima tai ylläpitämä saari, vaan se on yksi Uudenmaan virkistysalueyhdistyksen (myöhemmin tekstissä UUVI) saarikohteista. Pikku Leikosaaresta saaren ylläpidosta vastaa UUVI:n palveluksessa oleva saari-isäntä. Pikku Leikosaaren kävijöistä helsinkiläisiä on arviolta yli 90 %.

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan liikuntapalvelukokonaisuus tarjoaa tällä hetkellä saunapalveluita muun muassa Pihlajasaassa ja yhteistyöyrittäjiensä kautta Kaunissaassa. Liikuntapalvelukokonaisuus etsii tällä hetkellä aktiivisesti kumppaneita operoimaan itäisen saariston saunoja. Liikuntapalvelukokonaisuus on aloittanut alustavat keskustelut UUVI:n kanssa siitä, voisiko vastaavanlaista toimintaa tuottaa yhteistyössä myös Helsingin kaupungin omistamilla kohteilla Neitsytsaassa, Kotiluodolla ja Malkasaassa, jotta ne olisivat Pikku Leikosaaren tapaan matalalla kynnyksellä kaupunkilaisten käytettävissä.

Liikuntapalvelukokonaisuus on todennut usein, että se ei voi nykyisillä resursseillaan laajentaa saunapalveluita useampiin saariin vaarantamatta luontoarvoja tai turvallisuutta. Vastuullinen kehitys edellyttää lisäresursseja saariston infrastruktuurin parantamiseen ja ylläpitoon.

Kaupunkiympäristölautakunta pitää tärkeänä, että saariston virkistyspalveluiden kehittämisessä otetaan huomioon Helsingin kasvun ja saarien lisääntyvän käyttöpaineen vaikutukset.

Lausunto on valmisteltu yhteistyössä kulttuurin ja vapaa-ajantoimialan kanssa.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Tuomas Tuomi-Nikula ja 42 muuta valtuutettua ovat tehneet 19.6.2024 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Helsinki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa

Helsingin tulisi mahdollistaa lisää edullisia saunoja saarille. Esimerkiksi kaupungin omistama Pikku-Leikosaari (sijaitsee Itä-Helsingin edustalla, Kallahdenniemestä vajaa pari kilometriä etelään) tarjoaa pienen, viiden hengen saunan. Jossa kaupunki toimittaa polttopuut, jotka käyttäjät sahaavat ja halkovat saunan lämmittämistä varten. Sadevettä käytetään löylyvetenä. Saunan ylläpito on edullista, ja se on etenkin kesällä erittäin suosittu. Vastaavia saunoja voitaisiin rakentaa esimerkiksi Vasikasaareen, Vallisaareen tai Isosaareen.

Lainaus strategiasta: Helsingin merellisyyden kehittäminen merkitsee kaupungin vetovoiman sekä asukas- ja käyttäjätyytyväisyyden vahvistamista rannoilla, saarissa ja merellä. Maailman toimivimman merikaupungin kehittäminen edellyttää asiakasnäkökulman aiempaa parempaa huomioimista. Merellisten alueiden kehittämisen tavoitteena on helpottaa kaupunkilaisten ja vierailijoiden pääsyä rannoille ja saariin sekä parantaa saarikohteiden virkistyskäyttömahdollisuuksia, palveluita ja vesi-

12.11.2024

Asia/21

liikenneyhteyksiä.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa ja etsii paikkoja minne voisi rakentaa esimerkin kaltaisia saunoja."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 29.11.2024 mennessä.

Esittelijä

vs. kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Leena Sutela

Lisätiedot

Vili Tuomisto, projektinjohtaja: 09 310 52606
vili.tuomisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuustoaloite 19.06.2024 Tuomi-Nikula Tuomas Helsinki edistää matalan kynnyksen saunakulttuuria saarissa

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano